

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

1. JAVNI RAZPIS ZA PODUKREP 16.5

Podpora za pilotne projekte ter za razvoj novih proizvodov, praks, procesov in tehnologij

Izvedba projektov Evropskega partnerstva za inovacije na področju kmetijske produktivnosti in trajnosti

Zapisnik posveta Javne službe kmetijskega posveta

Tema: Dogodek Evropskega partnerstva za inovacije – EIP in Posvet,
Javne službe kmetijskega svetovanja

Kraj: Kongresni center Thermana
Hotel Thermana Park Laško,
Zdraviliška c. 6, 3270 Laško

Točke dnevnega reda:

9:00 Uvodni pozdrav udeležencem dr. Darja Majkovič, generalna direktorica direktorata za kmetijstvo, MKGP

9:05 Povzetek delavnic prvega dne

9:30 Oblikovanje strateškega načrta skupne kmetijske politike po letu 2020 za izboljšanje struktur prenosa znanja in AKIS-a Inge van Ost, Evropska komisija

10:00 Predstavitev izbranih projektov EIP, ukrep M16

1

Boštjan Kraner

ProfUTURUS

Anita Števanec

Matej Korošec

Franc Horvat

Sodelovanje iz Programa razvoja podeželja 2014–2020, in uporabnost rezultatov za kmetijsko prakso v Sloveniji

- Reja različnih pasem drobnice za meso in izdelke vrhunske kakovosti (M16.2)
- Zrnate stročnice- pridelava, predelava in uporaba; uvajanje novih praks vključenih na vseh ravneh v pridelovalno-pridelovalni verigi omogoča doseganje ciljev večje samooskrbe (M16.2)
- Seneno meso in mleko (M16.2)
- Pitanje govedi za prirejo govedine vrhunske kakovosti (M16.2)
- Izboljšanje tehnologije pridelave in konzerviranje z beljakovinami bogate krme - metuljnice in njihove mešanice za prilagajanje podnebnim spremembam (M16.2).
- Okoljsko učinkovita pridelava koruze in pšenice na vodovarstvenih območjih (M16.5)
- Sadjarji za opraevalce in opraevalci za sadjarje (M16.5)
- Povečanje produktivnosti kmetijske pridelave z učinkovito in trajnostno rabo vode (M16.5)
- Koruzni oklasek kot obnovljivi vir energije (M16.5)

11:30 ODMOR

12:00 Predstavitev izbranih EU EIP projektov Christian Werni, predstavnik operativne skupine EIP iz Avstrije; predstavnica operativne skupine EIP iz Italije (v dogovoru)

12:45 pogovor s slovenskimi predstavniki projektov EIP

13:45 ZAKLJUČEK POSVETA

V uvodnem pozdravu ob 9.00 uri je dr. Darja Majkovič, generalna direktorica direktorata za kmetijstvo, MKGP poudarila sodelovanje kmetijske politike, ki v nadaljevanju igra posebno

pomembno vlogo. V prejšnjem tednu omenja potrditev resoluciji o razvoju kmetijstva v naslednjem finančnem obdobju kjer so ključni dejavniki, ki bodo zagotovili ustrezen dohodek na kmetijah opredelili podjetniško naravnost, znanje, tehnološko generacijsko prenovo višjo dodano vrednost povezovanje, sodelovanje. Na tej točki se je dr. Darja Majkovič zahvalila sodelavcem in sodelavcem za vložen trud ne samo v organizacijo za vsakodnevno delo na direktoratu za kmetijstvu, udeležencem pa je zaželela ustvarjalno, odprto izmenjavo mnenj in zanimive zaključke. Predvsem pa uspešno sodelovanje v partnerstvih EIP v tednih in mesecih, ki sledijo. Te rešitve so eden od ključev do napredka našega kmetijstva.

Po uvodnem nagovoru je dr. Darja Majkovič besedo predala g. Anton Jagodic, Vodja Sektorja za kmetijsko svetovanje, KGZS. Slednji je nagovoril predstavnike delavnic iz dne, 26.11.2019, da povzamejo rezultate delavnic. Sledilo je predstavitev delavnic po naslednjem zaporedju:

1) Dopolnilne delavnice na kmetiji; Miha Alič MKGP, Andrejka Skrt KGZS

Predstavila sta primer kmetijske prakse v telefonskem razgovoru z kmetijskim svetovalcem in predstavnice dopolnilne dejavnosti na kmetiji ga. Andrejka Skrt predstavila je problematiko plasiranja na tržišče. Svetovalec je zagovarjal stališče strokovnosti in se obračal na drugo mnenje, ki ga lahko izda sodelavec.

2) Svetovalnica po potrebah kmetov; Damjan Vrtnin KGZNM, mag. Olga Oblak KGZS.

Na delavnici je sodelovalo 40 članov. Člani so bili aktivni. Razdeljeni so bili v šest skupin. Tri skupine so se postavile v vlogo kmeta, tri skupine v vlogo svetovalca. Vsaka od teh skupin je morala odgovoriti na ta vprašanja

- Kaj je tisto kar vas muči in kje vi vidite, da bi lahko iskali rešitve za krepitev vloge dopolnilnih dejavnosti na kmetijah?
- Kakšno stanje bi se moralo vzpostaviti, da bi bil za vas ta problem rešen?

- Navedite štiri korake, ki po vašem mnenju vodijo do vzpostavitve takšnega stanja in pri vsakem navedite kdo bi jih moral reševati.

Odgovori in odprte dileme so bile zanimive in vsem skupaj v korist pri svetovanju in v upravnem delu.

3) Mladi kmetje in pristop v svetovanju; Damjan Vrtin KGZNM

- Kakšne so izkušnje pri delu z mladimi? Udeleženci so ugotavljali, da ko mladi izkažejo interes se izteče. V kolikor interesa ni informacije in prenosa znanja ni. Govora je bilo o mladih prevzemnikih kmetij in njihovih staršev. Na terenu ugotavljajo, da na svetovanje še vedno pride eden od staršev. Postopke za prenos vodenja kmetije vodijo starši. Svetovalna služba svari, da so mladi prevzemniki tisti, ki morajo stopiti do svetovalne službe. V nadalje ugotavljajo, da za svetovanje mora biti obojestranski interes na strani svetovalcev vedno na voljo in g. Damjan Vrtin slednje še posebej poudarja.
- Način svetovanja za mlade kmete? Poroča, da mora biti interaktivno. Mladi so drzni, hitri, veliko zahtevajo in vidijo možnost krožkov hkrati pa opozarja na mešano sestavo skupin teh krožkov. Skupine sestavljajo kmetje, svetovalci, znanstveniki, ki tržijo razne storitve. Mladi pridobivajo informacije na spletu in drugje. Ne pride do kroženja informacij.
Favorizirajo mladi znanja iz tujine? Kar se ne zdi utemeljeno nekaka ko znajo ceniti kot domače. Strokovnjaki morajo podati informacije.
- Drugo omizje je obravnavalo digitalizacijo kmetijskega svetovanja. Gre za hitro odzivnost in razrešitev težav. Izpostavili so kratke seminarje- webinarje, ki jih lahko mladi vidijo na spletnih straneh zavodov, youtube.. Kar štejejo za pomemben prenos znanja in informacij. Opozarjali so tudi na pomanjkanje

časa svetovalcev in določitev prioritet prednostnega dela in na ta način bo delo lažje steklo. Težavo so izpostavili iz vidika opreme in informacijo prenesli Robertu Pirkoviču iz Ministrstva in izkazali interes o sredstvih za investicije. Sklepna misel Osebni stik še je vedno najbolj učinkovit za prenos znanja. To trditev potrjujejo pozitivno tudi mladi.

- Tretje omizje panožni krožki mladih. Kjer govori o manjših skupinah do osem članov. Kar pomeni, da so udeleženci potem sproščeni, odprti in na ta način lažje delijo mnenja, izkušnje v skupini. Dobrodošlo je, da so ti kroški za člane istovrstnih kmetij oz. panog in podobne starosti. Ti panožni kroški naj bodo kratki jasni. In usmerjeni k konkretnim problemov. Tukaj je premalo interesa s strani kmetov, ker ne vidijo priložnost za prenos znanja ali izkušenj na ta način. Ugotavljajo, da imajo premalo samozavesti, da izrazijo svoje mnenje včasih ne želijo delit izkušenj. Kako izobraziti sodelavce za delo z mladimi? Izpostavili so ugled dobrih kmetijskih praks doma in v tujini. Znanja prenesejo z posnetki, poročil.. Veliko premalo znanja je iz področja psihologije osebnih in medosebnih odnosov. Velikokrat pride do konflikta starejše in mlajše generacije na kmetiji. To znanje bi bilo dobrodošlo, če se želimo lotit psiholoških tematik. Naslednje izhodišče in ugotovitve seminarji ne bi smeli se izvajati popolnoma zastoj. V kolikor ni cene je tudi premalo cenjeno.
- Zadnje omizje ki se opira na vprašanje kako lahko sodelujeta mladi kmet in svetovalec? Ugotovili so, da je tukaj glavni akter medsebojno spoštovanje in da morata obe strani delat več na zaupanju.

4) Podjetnost – kako svetovati za nove poslovne priložnosti; Darja Pipan, KGZS Predstavnica Darja Pipan navaja, da so med delavnicami prešli na veliko novih idej. Zaradi

časovne omejitve je avditoriju poročala le najpomembnejše. Predstavnica se zahvaljuje vsem udeležencem delavnice in obema ovodničarjema Tomažu Ceru, ki je povedal kako mora kmetija imeti idejo, kako jo razviti in mora vedeti oceniti kdaj je potrebno uvesti spremembe in na kakšen način. Svetovalci lahko pri tem samo pomagajo nikakor pa ne morejo sprejeti odločitve namesto kmetov. Tudi kmet je podjetnik v tem delu ker ustvarja dodano vrednost kmet v tem okvirju žane posledice ali dobi nagrado v slabem primeru v primeru slabih odločitev pa nosi tudi slabše posledice. Ga. Maja Pižmoht iz KGZNM pa je predstavila orodje interaktivni strateški management. Zelo primerno podjetniško orodje za evalvacijo idej. Na delavnicah so kmetje naredili analizo kmetije in samega sebe in potem s pomočjo tega orodja izdelali dolgoročno strategijo za deset let naprej. Ugotovili so, da to orodje je bilo enkratno za delo s kmeti. Vzpodbudilo jih je k razmišljanju k dolgoročnemu načrtovanju. Orodje mislijo uporabiti pri drugih kmetih in nadaljevat s temi dobrimi praksami. Delo v drugem delu je potekalo tako kot pri drugih delavnicah po omizjih. Navaja da je bilo pet različnih trditev o katerih so komentirali člani omizja.

Prva trditev je bila, da za svetovanju o podjetništvu morajo svetovalci imeti podjetniško žilico.

- Ali je res ali ne? Pomembno je, da mora svetovalec znati poslušati. Po daljšem pogovoru so prišli do spoznanja, da mora svetovalec imeti vsaj afiniteto do dela in prepričljiv v strokovnosti. Imeti mora tudi orodja. Naslednjo omizje se je spopadlo s vprašanjem
- Ali povečanje proizvodnje je edina možnost razvoja? Potrdili so, da to absolutno ne drži. Dodajanje vrednosti proizvodom, dobre zgodbe, odlikovanje doživetij, vključevanje v različne sheme kakovosti vse to so možnosti razvoja kmetije. V upoštevanje pride znanje podjetništva.

- Ali nepovratna sredstva EU vzpodbujajo ali ne vzpodbujajo podjetniškega razmišljanja? Ideje po omizju so se razdelile pol na pol. Po eni strani Evropska sredstva vzpodbujajo zaradi tega ker prisilijo kmete, da razmišljajo in dobijo ideje v katero smer se podati. Po drugi strani pa se na sredstva čaka je nekaj časa porabljenega, ko se čaka na razpise. Nekateri ne dodelajo dobro svoje ideje ampak skušajo samo pridobiti ta denar. Naslednje omizje se je ukvarjalo z vprašanjem
- Ali ima svetovalna služba znanje in orodje? Ugotovljeno je, da nekaj znanja je, da znanje se da nadgraditi. Obstajajo pa orodja v katera se bo potrebno poglobiti pri tehnološkem svetovanju. Trženje je del tehnološkega svetovanja ampak ugotovljeno je, da tehnološko svetovanje mora biti v roki z trženjem.
- Evalvacija. Delavnica je bila koristna. Ugotovljeno je bilo da je izziv kako nadaljevati v večjem poudarku na podjetništvu. Podjetništvo čutijo kot način razmišljanja saj je razvoj za priložnost in razvoj kmetij in da je potrebno kmete vzpodbuditi.

5. Inovacija in digitalizacija kmetijstva JSKS; Špela Drnovšek, KGZLJ

V delavnico je bilo vključenih 60 udeležencev. KMGZ je sprejela politično stališče digitalizacije. Kot odgovor je odbor državnega zbora za Kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v oktobru sprejel sklep s katerim je vladi in Ministrstvu predlagal izdelavo akcijskega načrta o digitalizaciji v kmetijstvu v katerem se zraven ukrepov nosilcev, rokov določi tudi potreba višina finančnih sredstev in njihovi viri. Digitalizacija ni nekaj kar nas čaka v prihodnosti ampak je orodje, ki je postalo nujno v zelo kratkem času pri kmetijskem svetovanju. Na delavnici, ki je potekala v obliki svetovnega varve so dobili številne zelo zanimive odgovore na vprašanja, ki so jih zadali kot iztočnice v šestih omizjih. Udeleženci so razmišljali o prednostih, slabostih, priložnostih, nevarnostih, ki jih digitalizacija prinaša v kmetijsko svetovanje. Kljub prihranku časa pravočasnemu okrepanju, dostopnosti informacij zraven

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

prednosti digitalizacija prenaša tudi ovire. Zaradi ovir in postopkov svetovanja se bo digitalizacija uvajala korak za korakom. Priložnosti, ki se kažejo

Špela Drnovšek KGZLJ je predala besedo Evropski komisarki Inge VAN OOST.

Odgovore na učinkovito delovanja AKIS išče EU že 50 let. Potrebujemo nov pristop, ker je obstoječi sistem AKIS nepovezan (raziskave niso aplikativne, izobraževanje je slabo povezano s prakso, svetovanjem in raziskavami. Torej potrebujemo koordinacijo in najbolj primerno je, da koordinacijo prevzame MKGP.

Inge VAN OOST je govorila oblikovanju strateškega načrta skupne kmetijske politike po letu 2020 za izboljšanje strukture prenosa znanja in AKIS-a. Ponazarja opolnomočenje sistemov AKIS v Evropi. Pri čemer gre za povečanje pretoka znanja in inovacij. Kar je podlaga splošnih pripomb o strateških načrtih SKP AKIS, ki temeljijo na finančnih sredstvih. Povečanje pretoka znanja znotraj AKIS in krepitev povezav med raziskavami in prakso. Poudarek je prispevala k povečanje pretoka znanja znotraj AKIS in krepitev povezav med raziskavami in prakso zagovarja naslednje:

- Organizirajte izmenjavo znanja med kmeti (pri tem lahko pomagajo tudi kmetje/podružnične organizacije).
- Nadaljnji razvoj in boljše financiranje mrež EIP SKP: mreže SKP držav članic bi morale filtrirati, povzeti in prevesti(!!!) vse informacije, ki so pomembne za njihovo državo, in se nanašajo na operativne skupine, O2020 projekte, ki vključujejo več akterjev, drugi ustrezni EU ali nacionalni (raziskovalni) projekti (vir: gradivo na spletni strani EIP: izvlečki opisov praks, video vsebine, fotografije, povezave do uporabnih spletnih strani in projektov itd.). - Ustvarite centre znanja, platforme in digitalne zakladnice znanja. - Zaradi tega pa potrebujejo zadostno financiranje (Sklad

---

8

INTERKORN

Boštjan Kraner

ProfUTURUS

Anita Števanec

Matej Korošec

Franc Horvat

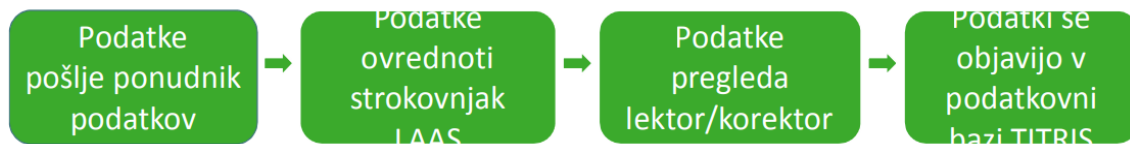
---

za tehnično pomoč in člen 72 za ukrepanja in nacionalno financiranje, reorganizacija nalog npr. znotraj raziskovalnih teles)

- Organizirajte izmenjavo znanja med kmeti (pri tem lahko pomagajo tudi kmetje/podružnične organizacije)
- Redna osebna izmenjava znanj je še vedno pomembna, tematski dogodki,...
- Ne zanašajte se preveč samo na digitalno/e-učenje.
- Nacionalne tematske mreže lahko pomagajo pri usposabljanju in izobraževanju medtem ko tudi medsebojno povezujejo različne akterje. Organizirajte razpise od spodaj navzgor in si prizadevajte, da bi kmetje razkrili svoje potrebe, bodisi v skupini bodisi na individualnih srečanjih (vloga svetovalcev).
- Obstaja velika potreba po posebnih pobudah za raziskovalce: delite lahko razumljive rezultate preko kanalov za kmete.

K zaključnemu govoru je predložila postopek in objave podatkov v podatkovni bazi TITRIS po štirih postopkih:

- . Vsi objavljeni podatki so na voljo v naročenem biltenu

Ob 10uri je sledila predstavitev devetih izbranih projektov EIP, ukrep M16. Sodelovanje iz Programa razvoja podeželja 2014–2020, in uporabnost rezultatov za kmetijsko prakso v Sloveniji. Projekt Koruzni oklasek kot obnovljivi vir energije (M16.5) je predstavil dr. Mitja

Krajnc. V predstavitvi se je dr. Krajnc osredotočil namen in cilje projekta. Slednje je povezal z pričakovanimi rezultati. Predočil je dosedanje rezultate. In pragmatično povezal metode dela. Po predani besedi predstavnik operativne skupine EIP iz Avstrije; je nadaljeval govor Robert Peklaj, ki modelira dogodek Evropskega partnerstva za inovacije – EIP in posvet Javne službe kmetijskega svetovanja. Na okroglo mizo je povabil po enega predstavnika vsakega projekta.

Predstavniki EIP skupine:

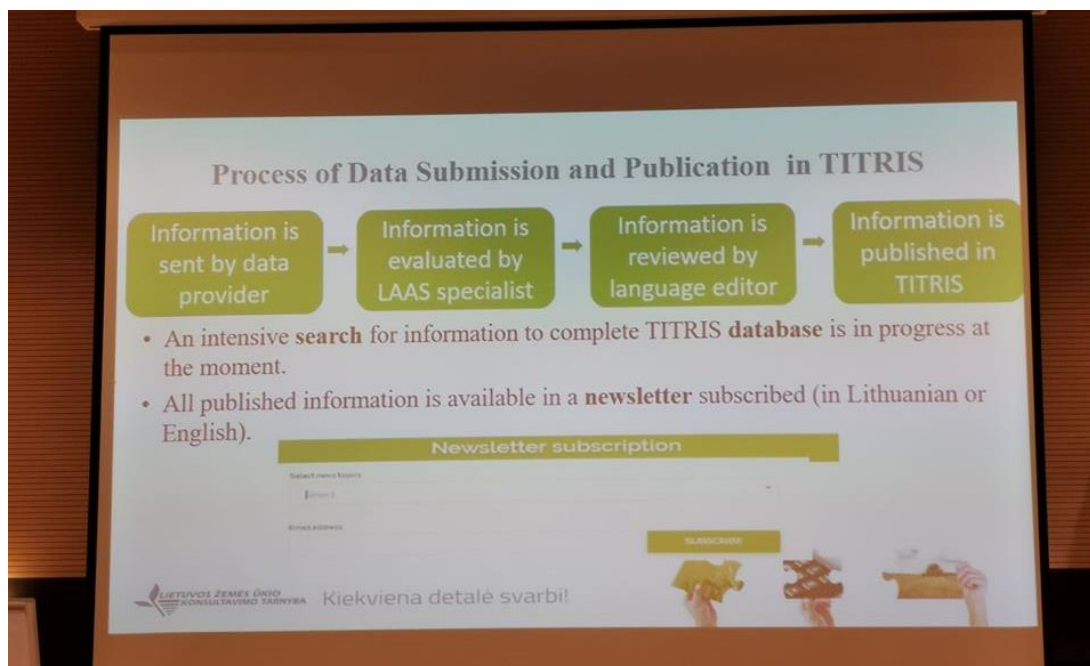
dr.Branko Kramber, dr.Primož Titan, doc. dr. Danilo Bevk,mag. inž. agr. Špela Železnikar, Damjana Vrbnjak mag., mag. Manfred Jakop, Marjeta Ženko, Boštjan Kosec. Za okroglo mizo so bila vezana vprašanja, ki so temeljila na sodelovanju med partnerji in izvajanju le teh.

Slika 1: EIP in posvet Posvet Javne službe kmetijskega svetovanja

Slika 2: Delavnica, Dopolnilna dejavnost na kmetiji

Slika: Postopek in objave podatkov v podatkovni bazi TITRIS

Slika: Povezan sitem inovacij in prenosa znanja v kmetijstvu (AKIS), Inge Van OostT EU komisija

Slika: Poster EIP- Koruzni oklasek, predstavitev projekta dr. Mitja Krajnc

Slika 6: Predstavniki posameznih EIP – okrogla miza

Pripravila: Damjana Vrbnjak mag.